

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу
Новітня зарубіжна література

Обсяг	Загальна кількість: кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90.
Семестр, рік навчання	очна форма навчання: 2 семестр, 3 рік навчання; заочна форма навчання: 1 семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце	За затвердженим розкладом
Викладач (-і)	ВОЙТЕНКО Леся, доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури
E-mail	lesyavoytenko1@gmail.com
Робоче місце	Кафедра зарубіжної літератури
Консультації	За затвердженим графіком: https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/dystsyplyny

КОМУНІКАЦІЯ

Онлайн-лекції проводяться в zoom-конференції за посиланням

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: закономірності розвитку новітньої французької літератури та літературного процесу.

Пререквізити курсу: «Історія зарубіжної літератури».

Постреквізити курсу: «Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у вищій школі», «Асистентська практика магістра».

Мета навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з основними напрямками та закономірностями розвитку новітнього літературного процесу франкомовного світу початку третього тисячоліття, висвітлити його унікальність, розкрити особливості в національному вирішенні проблем буття, виробити у студентів вміння розрізняти індивідуальні досягнення творчості авторів, пов'язані з проблемами національного становлення.

Завдання: ознайомлення, інтерпретація, критична оцінка запропонованих для читання художніх творів; з'ясування специфічних принципів аналізу новітньої французької літератури.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: основні риси новітнього літературного процесу, постаті та досягнення новітньої франкомовної літератури в світлі розвитку сучасної європейської літератури;

вміти: критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства та літератури як полісистеми, відрізняючи новітнє художнє мислення від мислення авторів минулих літературних періодів; обирати оптимальні дослідницькі підходи й проводити науковий аналіз літературного матеріалу, збирати, аналізувати й систематизувати літературні факти, інтерпретувати та структурувати їх з урахуванням доцільних методологічних принципів; розпізнавати й оцінювати різні

літературні течії за їхніми основними рисами та виявляти унікальність художнього мислення автора в рамках певної літературної тенденції.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год. очна / 6 год. заочна форма навчання), практичних занять (14 год. очна / 4 год. заочна), організації самостійної роботи студентів (60 год. очна / 80 год. заочна).

9. Методи навчання

Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі PowerPoint / мультимедійні презентації).

Практичні: усні доповіді, самостійні письмові завдання (есе, письмова доповідь, реферат, PowerPoint презентація).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні риси та напрями розвитку новітньої зарубіжної літератури (кінець XX - початок XXI ст.)

Тема 1. Особливості літературного процесу кінця XX – початку XXI ст. Різновекторність як основна риса новітнього літературного процесу. Популярна література, масова література та складний синтез інтелектуального та комерційного. Гендерний дискурс. Мультикультурний дискурс. Плюралізм методів та підходів.

Тема 2. Явище постмодернізму в літературі та його основні риси. Постмодернізм та його варіанти у літературі XX – XXI ст. Постмодерністський роман М. Турнье «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб». Поняття реміфологізації та інтертекстуальності. Синтез елітарної спадщини та масової свідомості.

Тема 3. Нова антропологічна ситуація. Нові наративи та техніки письма. Індиферентність людини, що продукує бажання.

Тема 4. Поняття мультикультуралізму в літературі в XXI ст. Особливий погляд мультикультурного автора на історію та місце людини в світі. Міжкультурна компетентність творчості письменника-білінгва. Переосмислення традицій Пруста в романі Андрія Макіна «Французький заповіт». Англомовний мультикультуралізм у порівнянні з франкомовним.

Тема 5. Популярна література й основні фактори її розвитку. Поняття «контркультура» та його вплив на створення комерційної популярної літератури. Філософське і соціально-культурне обґрунтування поняття «депримізм». Вираження принципів «депримізму» в романі М. Уельбека «Елементарні частинки». Поняття про гіперреалізм. Гіперреалізм як творчий метод Ф. Бегбедера. Принципи існування «суспільства мережі» в гіперреалістичному романі Ф. Бегбедера «99 франків».

Тема 6. Новий роман. Розвиток ромарного мистецтва у кінці XX ст. : фільмування дійсності, ефект відзеркалення, нова міфологія. Теми війни, жорстокості та насильства в літературі. Екзистенційний та індивідуальний досвід. Тема голосу Іншого, преференційність, фактографічність, факультальність, фікціональність франкофонної та перекладної літератури.

Тема 7. Література Франкофонії XX - XXI століть. Особливості франкофонного літературного простору кінця XX – початку XXI ст. Конфлікт Сходу та Заходу в романі бельгійської письменниці А. Нотомб «Подив і тремтіння». Роман А. Нотомб «Подив і тремтіння» як унікальний жіночий варіант автофікціонального жанру в новітній літературі.

Тема 8. Постколоніальна література. Морально-етична проблематика постколоніальної літератури. Основні риси постколоніальної французької літератури.

Тема антиколоніальної війни в творчості франкомовного арабського письменника Ясмїни Хадри (Мохаммед Мулессеуль) і його роман «Теракт».

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Кобчінська О. І. Літературна франкофонія як транскультурний дискурс: філософський та імагологічний виміри. *Сучасні літературознавчі студії* : зб. наукових праць. Київ. 2015. № 12. С. 270–279.

2. Фесенко В.І. Новітня французька література. Навчальний посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2015. 280 с.

3. Шульженко Ю. М. Пародія та іронічність як жанрова властивість постмодерністського роману. Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції : м. Львів, 10–11 березня 2017 року. Львів : ГО «Наукова філологічна організація «Логос», 2017. С. 56–58.

4. Dambre M., Blanckerman B. *Romanciers minimalistes (1979–2003)*. Paris : Presses Sorbonne Nouvelle. Colloque de Cerisy», 2012. 351 p.

5. Viart D. *La littérature française au présent: héritage, modernité, mutations*. Paris : Bordas, 2008. 511 p.

Додаткова

1. Опилки і лабіринт : книжка естетичних фрагментів. Київ : ВД «КМА», 2015. 160 с.

2. Пажо Д. А. Від культурних кліше до імажinarного. Літературна компаративістика. *Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми*. 2011. Випуск 4, Ч. II. С. 396–430.

3. Савченко З. Рання творчість Фредеріка Бегбедера в контексті естетики постмодернізму. *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «New Opportunities in the World Science»*. Abu-Dhabi, UAE, 2017. №9 (25), Vol. 4, September. P. 25–29.

4. Шульженко Ю. М. Авторський метатекст як засіб об'єктивації авторської картини світу. *Теоретична і дидактична філологія. Збірник наукових праць*. 2015. Випуск 20. С. 466–468.

Художні твори

1. М. Турньє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб».

2. Ф. Трістан «Загадка Ватикану».

3. А. Макін «Французький заповіт».

4. П. Акройда «Лондонські вигадники».

5. М. Уельбек «Елементарні частинки».

6. Ф. Бегбедер «99 франків».

7. Д. Кельман «Обмірювання світу»

8. Т. Бен Джеллун «Священна ніч».

9. А. Нотомб «Подив і тремтіння».

10. К. Сімон «Зоосад».

11. Я. Хадра «Теракт».

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади: <http://aelib.org.ua/>

2. Бібліотека українських підручників: <http://pidruchniki.ws/>

3. Історія світової літератури:

<http://www.aelib.org.ua/lithistory.htm#mid>

4. Наукова бібліотека Одеського національного університету:
<http://lib.onu.edu.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожен змістовий модуль. Відповідь під час іспиту теж оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль (іспит).

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль 1								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
100	100	100	100	100	100	100	100	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: студенти виконують завдання та готують доповіді на практичні заняття за розкладом. Переносити або відкласти доповідь забороняється.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців університету ОНУ ім. І. І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf. Тож всі доповіді мають бути підготовлені самостійно на основі щонайменше п'яти різних теоретичних джерел.

Політика щодо відвідування та запізень: лекції та практичні заняття необхідно обов'язково відвідувати. У разі неможливості повідомити старосту заздалегідь порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf